

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

לוח־שנה לעולים

לקראת השנה החדשה מפיץ האגף לקליטת העלייה של צעירי-חב"ד לוח־שנה חדש בשפה הרוסית, בעיצוב מרהיב. בלוח, ובו 32 עמודים, מובאים ההלכות והמנהגים שנוהגים בכל יום ובחגים ובמועדים, והוא מעניק לדוברי רוסית את כל המידע היהודי הנוחוץ לשנה הבאה. להזמנת הלוח: טל' 072-2770130.

פסטיבל 'לאכול כשר'

לאחר ההצלחה אשתקד, נערך גם השנה פסטיבל גורמה **לאכול כשר**. הפסטיבל יהיה א"ה בימים שלישי-חמישי, ה'ז' באלול (25-27 באוגוסט), בפארק הגדול שבפתח-תקווה. עשרות מסעדות כשרות, ובהן מסעדות גורמה יקרות, יציגו את מיטב המנות לציבור, במחיר סמלי. יוזמי הפסטיבל אומרים שהמטרה היא להמחיש את איכותו של המזון הכשר ולנפץ דעות קדומות, שלפיהן כשרות ובישול איכותי אינם משתלבים.

שרים עם החזן

החזן **אברהם סטיפלמן** הבחין כי רבים מהמתפללים מתקשים לעקוב אחר החזן, משום שאין הם מכירים את נעימות התפילה. בעקבות זאת הפיק עם המוזיקאי **קרלוס סליבסקין** את התקליטור **שרים עם החזן** ובו עשרים וארבעה קטעי תפילה והסברים. להזמנת התקליטור טל' 054-8451138.

מפעל התנ"ך

החלה ההרשמה למחזור ה"ג של לימוד התנ"ך, על-ידי לימוד קבוע ב'חק ליעקב'. במתכונת זו לומדים את כל התנ"ך עם פירוש רש"י, ונבחנים שנים-עשר מבחנים. טל' 052-8630212.

זמני השבוע

ניו־יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:28	8:07	7:34	7:16
8:28	9:08	8:26	8:11

כניסת השבת
צאת השבת
פרקי אבות: פרק ו

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

חשבון־נפש עושים בבית

דווקא משום שקשה לעשות חשבון־נפש אמיתי, חשוב להסתייע בסגולתם המיוחדת של ימי חודש אלול. אלה ימים שבהם 'המלך בשדה'

שטף היום־יום ולהתבונן בחיינו במבט רחב ומקיף יותר. האם אנחנו משיגים את היעדים האמיתיים של החיים? האם אנחנו משקיעים את כוחותינו בכיוונים החשובים באמת?

הימים האלה של חודש אלול והימים הנוראים יקרים מאוד. דווקא משום שקשה לעשות חשבון־נפש אמיתי, חשוב להסתייע בסגולתם המיוחדת של הימים האלה. תקיעת השופר, המעוררת את הלבבות, אמירת הסליחות (בקרבי בני עדות המזרח), והאווירה הכללית של ימי אלול, מסייעות לנו לעצור את ההיסחפות בזרם הזמן ולעצור לחשבון־נפש אמיתי.

עוזרים לנו לתקן

בימי אלול אנחנו נהנים גם מסיוע מיוחד מלמעלה. בתורת החסידות נמשלו הימים הללו לתקופה שבה המלך יוצא אל השדה, אל העם, ומאפשר לכל אחד ואחד לגשת אליו. בעודו בארמון המלכות לא קל לגשת אל המלך, ורק יחיד־סגולה מצליחים להגיע אליו; אבל כשהמלך יוצא לשדה, כל אחד ואחד יכול לגשת אליו ולבקש את משאלות־ליבו.

כך בחודש אלול הקב"ה יוצא כביכול מ'ארמונו'. הוא מתגלה ומאיר את פניו לכל אחד ואחד מאיתנו. הקב"ה מעניק סיוע אלוקי כביר לכל מי שרוצה באמת לתקן את דרכיו ולקבל עליו החלטות טובות למשך השנה הבאה. דברים שקשה מאוד לשנות ולתקן במשך השנה כולה, עכשיו אפשר להשיג במאמץ קטן בהרבה.

אלה גם ימי חסד ורחמים, שבהם עלינו לנהוג במידות האלה גם בין אדם לחברו. לברך איש את רעהו, לאחל זה לזה כתיבה וחתימה טובה, ללמד זכות, למצוא את נקודת האור בכל אדם מישראל. האהבה שהקב"ה מרעיף עלינו צריכה להשתלב באהבה גדולה בינינו, בניו.

אם ננצל כראוי את ימי אלול הללו – הן בחיים האישיים של כל אחד ואחד מאיתנו, והן בחיים הציבוריים – ונשרה סביב אווירה של אהבה גדולה, צדקה וחסד – ודאי נזכה שהקב"ה יברכנו בשנה טובה, שנת הגאולה השלמה.

למעשי הרצח ששטף אותנו העלה מחדש על סדר־היום את סוגיית האלימות והפשיעה הגוברת. בעלי הטורים וכותבי המאמרים הזדרזו לעשות 'חשבון־נפש', אבל על חזה הזולת. אם זה לא היה עצוב, זו הייתה יכולה להיות סאטירה משעשעת. אחד, שכותב כל השנה נגד ההתנחלויות, מאשים את המתנחלים באלימות הגוברת. שני, שאינו נוטה חיבה יתרה לחרדים, סבור כי ההפגנות בירושלים הן מקור הפשיעה...

זו המחשה מובהקת לריקון מושג 'חשבון־הנפש' מתוכנו. המונח הזה נשחק כל־כך, עד שאיבד ממשמעותו האמיתית. כיום כשאתה שומע 'חשבון־נפש' אתה יודע שהכוונה היא לנגח את הזולת. מעטים מאוד קוראים לחשבון נפשם־שלהם, לבדק־בית פנימי, לתיקון עצמי. וגם כך אין הדבר קל לביצוע, משום שהשגרה והזרימה של חיי היום־יום דוחקות הכול הצידה.

לאן האנרגייה מופנית

אבל חשבון־נפש הוא דבר מרכזי בחיי האדם. החיים זורמים בקצב מסוחרר. יום רודף יום, השבועות מצטברים לחודשים, ואלה לשנים. הילדים של אתמול הם כבר אבות לילדים, ומי שאך אתמול היה בחור צעיר, הוא כבר סבא לנכדים. כך חולפים חיינו, כלשון הפסוק "כי גז חיש – ונעופה". רק חשבון־נפש אמיתי יכול לתת בידנו כלים לבחון את משמעות חיינו.

בחיי היום־יום אנו משקיעים הרבה מאוד תשומת־לב ואנרגייה, אבל לא בהכרח הן מופנות לאפיקים החשובים באמת. הרבה מאוד משאבים נפשיים וחומריים מושקעים בדברים רגועים ובלתי־חשובים, הן בחיים האישיים הן בעניינים שבינן אדם לחברו. כשאנו מביטים לאחור, בפרספקטיבה של זמן, אנחנו תוהים איך נתנו משקל רב כל־כך לעניינים קטנים ובלתי־חשובים בחיינו.

בדיוק לשם כך הקב"ה נותן לנו את המערכת שהתחילה השבוע – חודש אלול והימים הנוראים. זה הזמן לעצור לזמן־מה את

כשמקריבים לא מפסידים

גבוה מכל העם", וההתעסקות בענייני העם גורמת לו ירידה.

הצלחה פי אלף

על כך בא המענה: "קומי אורי כי בא אורך" – על-ידי ההקרבה וההתמסרות של נשיאי ישראל לענייני הציבור, יהיה להם לא רק העניין הראשון שבמצוות, אלא גם האור שלכאורה חסר. וגם יהודי מן השורה, שמוותר על התעלותו הפרטית ועוסק ב'הוכח תוכיח את עמיתך', יהיה לו בסופו של דבר גם האור שלכאורה איבד בהתעסקותו זו.

והוא שמבואר בתורת החסידות, על מעלת מצוות הצדקה, שעל-ידי "נעשה מוחו וליבו זכים אלף פעמים ככה". על-ידי ההתמסרות ליהודי השני נעשים מוחו וליבו זכים פי אלף, ומשמעות הדבר, שבשעה אחת הוא יכול לקלוט מה שהיה דורש אלף שעות. וכך אפוא דווקא על-ידי ה'ירידה' נעשית העלייה הגבוהה ביותר.

(תורת מנחם כרך כח, עמ' 298)

יתרה מזו: יש מצוות מיוחדות שהמלך חייב בקיומן. נמצא שעל-ידי קבלת המלכות המלך יכול לקיים את המצוות המיוחדות האלה, ואף להוציא את כל בני-ישראל ידי חובתם (כי הם עצמם אינם יכולים לקיים את המצוות האלה, והמלך הוא בבחינת שליח הציבור בקיומן). מה אפוא פשר השאלה "אתם נשיאי ישראל... מה יהיה עמכם?"

חסר אור

התשובה היא שבקיום המצוות שני עניינים: (א) עצם העובדה שעל-ידי המצווה ממלאים את רצון ה'; (ב) שפע האור האלוקי השופע לעולם על-ידי קיום המצוות (ומובן שגם זה חלק מרצון ה'; שיאיר בעולם אור אלוקי על-ידי המצווה).

נשיאי-ישראל, המקריבים את עצמם למען טובת הרבים, ודאי שהם ממלאים את רצונו של הקב"ה; אבל מבחינת האור האלוקי שעל-ידי המצוות יש אצלם ירידה, כי בשעה שהם עוסקים בענייני הכלל, נמנעת מהם היכולת לעבוד את ה', כפי שהיו רוצים ויכולים לעובדו. גם המלך, הרי מצד עצמו הוא למעלה מהעם – "משכמו ומעלה

קב"ה מצווה את עמי-ישראל: "שום תשים עליך מלך". המצווה היא על עם-ישראל, אבל מכיוון שאי-אפשר לקיים את המצווה בלי שיהיה מי שיקבל עליו להיות מלך, נמצא שגם המלך משתתף בקיום המצווה ומאפשר את קיומה.

לאור זה נדרש ביאור על מאמר שאמר הבעש"ט לנשיאי ישראל: "אתם, נשיאי ישראל, שמניחים הצידה את תורתכם ועבודתכם בשביל טובת הרבים (ונשאלת השאלה) – מה יהיה עמכם? על כך נאמר 'קומי אורי כי בא אורך' – שיאיר לא רק האור הכללי אלא גם האור הפרטי" ('אורך' – האור הפרטי שלכם).

מה השאלה

לכאורה, מה המקום לשאלה 'מה יהיה עמכם'? הלוא נשיאי ישראל עוסקים בטובת הרבים, ובעיסוק זה עצמו הם מקיימים מצווה. וכי אפשר לשאול על המלך 'מה יהיה עמו'? והלוא בעצם נכונותו לקבל את המלכות, הוא שותף בקיום מצוות מינוי מלך.

מן המעיין תמימות | מאת הרב אליעזר ברוך

באין רואים

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, יג). תמים וישר תהיה אפילו כשאתה "עם ה' אלוקיך" בלבד, באין רואים.

(אלשיך)

תמימות באחדות

אפשר להיות תמים על-ידי שמתאחדים עם כלל-ישראל, מתוך אהבת-ישראל. כל ישראל הם כגוף אחד גדול, וכשם שאיברי הגוף כלולים זה מזה, כך כל הנשמות כלולות זו מזו, ומשלימות האחת את חברתה.

(אור התורה)

שלמות האיברים

יש לוודא שהנפש תהיה תמימה ושלמה ולא מחוסרת איבר. כשם שיש תר"ג פרטים בגוף, רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כך בנפש יש תר"ג 'איברים', ושלמותם תלויה בקיום תר"ג מצוות התורה.

(לקוטי תורה)

תמימות תמידית

"תמים" – כולך תהיה "עם ה' אלוקיך"; לא שפעם

אתה עובד את ה' ופעם את עצמך.

(רבי מנחם-מנדל מקוקב)

מא' ועד ת'

האות א רומזת לקב"ה – "אלופו של עולם". האות ת היא הרחוקה ביותר מהאות א, והיא ראשי-התיבה 'תמים'. יש כאן רמז, שיהודי נדרש לקשר ולחבר את כל ענייני העולם "עם ה' אלוקיך". אהבה או יראה בענייני העולם צריכות להביא לידי אהבת ה' ויראתו.

(כתר שם טוב)

מתי יהודי תמים

רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב אמר: מתי תהיה תמים – כאשר תהיה "עם ה' אלוקיך". רק אז תהיה שלם ולא תחסר דבר.

לא להונות

בשום מצווה לא נאמר "עם ה' אלוקיך" אלא בתמימות בלבד. שכן במידה זו קל מאוד להונות את הבריות; קל מאוד להיראות תמים. לכן ראתה התורה להזהיר שהתמימות תהיה עם הקב"ה.

(רבי בונם מפשיסחה)

אמרת השבוע

היכן ההרתעה

הגאון רבי יוסף-דב סולובייצ'יק החזמן פעם אחת להעיד בבית-המשפט הרוסי לטובת יהודי שהעלילו עליו עלילת שקר. לאחר העדות הזמינו השופט לשכתו והתפתחה ביניהם שיחה.

במהלך הדברים אמר השופט: "ראה-נא כי חוקי המדינה נעלים מחוקי תורת ישראל. על-פי תורתכם, איסור השוחד חל רק על המקבל ולא על הנותן, ואילו על-פי חוקינו, כששופט נתפס בנטילת שוחד, השופט ונותן השוחד נענשים גם יחד".

חייך הרב סולובייצ'יק ואמר: "דווקא הדוגמה הזאת מוכיחה כי חוקי דתנו מרתיעים יותר. על-פי חוקיכם השופט יודע שהנותן לא יסגיר את סודו, כדי שלא ייענש. ואילו על-פי תורתנו השופט אמור לחשוש מאוד מקבלת שוחד, כי ברגע המבחן לא יירתע הנותן מלגלות את הדבר, בהיותו פטור מעונש".

אורח על-כורחו

החורף בעיצומו בעיר ססוב. ברקים הבזיקו, רעמים קרעו את חלל האוויר ורוחות עזות נשבו בועף. אנשי העיר העדיפו להישאר בבתיהם ולהתחמם מול האח הבוהרת. רק איש זר, כובעו שמוט על פניו, מעיל כבד מכסה את רוב גופו, וזקנקן קטן מעטר את פניו, פסע ברחוב.

הצדיק רבי משה-לייב מססוב היה שקוע בעבודת הקודש, בלימוד התורה ובדבקות רוחנית. פתאום התעורר משרעפיו, קם ממקומו וניגש להביט בחלון. הרחוב נראה שומם לגמרי, ורק ענפי העצים העירוניים היטלטלו עם הרוח אנה ואנה. אבל הנה נראית דמותו של ההלך הממהר לדרך.

באותו רגע פנה הצדיק לעבר דלת הבית, וכשכוחות דקה בלבד לגופו יצא אל הרחוב. האיש כבר כמעט נעלם במעלה הרחוב, אך הצדיק החל לקרוא לעברו בקול גדול, במאמץ להתגבר על הרוחות העזות: "ר' יהודי, ר' יהודי, בוא-נא אליי, דבר חשוב לי אליך!".

מופתע הסתובב האיש והביט ביהודי הקורא לעברו. כמעט החליט להאיץ את פסיעותיו ולהמשיך בדרכו, אלא שאז הבחין כי הקורא אינו אלא הצדיק הנודע רבי משה-לייב. הוא פסע לעברו, נבוכ למדי. "יהודי יקר, כיצד לא יראת לצאת לדרכים בקור כזה?! הוא-נא להיכנס לביתי, להתכבד בשתייה חמה ולחמם את עצמותיך הקפואות", אמר לו הצדיק בקול אבהי, רך ואוהב.

האיש החל לגמגם מילים לא-ברורות בניסיון להתחמק מההזמנה, אולם רבי משה-לייב כבר תפסו בידו ומשכו בעדינות אל ביתו, עד שלא היה בכוחו לטרו.

בני ביתו של הצדיק צפו בפליאה באירוח המסור שנהג הצדיק כלפי אותו הלך. הוא לא הניח לאיש מהם לעזור לו. בעצמו הביא כיסא והושיב את האורח ליד האח הבוהרת, הסיר מעליו את מעילו הכבד, ואף הכין לו שתייה חמה על מגש מכובד, לצד מיני מאפה משובחים. הם הניחו אפוא כי האיש הוא צדיק נסתר, ולכן הצדיק מתאמץ כל-כך לשמחו.

חום החדר ודאגתו של הצדיק השרו על האורח אווירה נינוחה. הוא הסביר כי אינו בא מדרך רחוקה אלא מהכפר הסמוך, והוא בדרכו לעיר ברוד. לאחר שסיים לשותות ביקש לקום ולצאת, אלא שכעת הזמינו הצדיק לאכול עמו

סעודת צהריים. על-כורחו נעתר גם לזאת, ושוב הצדיק טורח סביבו, להכין ולהגיש לפניו מטובי המאכלים.

לאחר סעודה דשנה חש האורח כבדות. הזמנתו של הצדיק לנוח מעט אחר האוכל התקבלה מיד. כעבור כמה רגעים שקע האיש בתרדמה עמוקה.

עם דמדומי חמה ניגש הצדיק להעיר את האיש, מזכירו כי הגיעה שעת תפילת מנחה.

פקח האיש את עיניו, הביט בתימהון סביבו ובשקיעה הנשקפת מהחלון, ופתאום תפס כי עבר היום, והוא החמיץ את ההזדמנות להגיע ליעדו.

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

נזכה לנבואה

בימות המשיח יזכה כל יהודי לנבואה, כמו שנאמר (יואל ג,א): "והיה אחרי-כן אשפוך את רוחי על כל בשר וניבאו בניכם ובנותיכם". במדרש (תנחומא סוף בהעלותך) נאמר על כך: "אמר הקב"ה: בעולם הזה יחידים נתנבאו, אבל לעולם הבא כל ישראל נעשין נביאים". מהו הכוח הזה של הנבואה? ב"ג עיקרי האמונה של הרמב"ם, מיד לאחר העיקרים שעוסקים במציאות ה', בא העיקר השישי: האמונה בנבואה. ובלשון הרמב"ם בספרו 'ד החזקה' (תחילת פרק ז): "מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני-האדם וכו'". האמונה בנבואה היא המשך לאמונה במציאות ה'. לאמור: לאחר שאנו יודעים על מציאותו של הקב"ה, עלינו לדעת כי הוא מגלה את עצמו אלינו, ואחת מדרכי התגלותו היא הנבואה - "גילה סודו אל עבדיו הנביאים" (עמוס ג,ז).

מוחשיות של ראייה

מהי נבואה? מה אדם מרגיש כאשר דבר-ה' מתגלה אליו? הרמב"ם עצמו, בפירושו המשניות, מקצר בדברים וכותב: "וביאור יסוד זה על בוריו יאריך מאוד". ב"ד החזקה" הוא מגדיר את התנאים הדרושים להשראת הנבואה. התמונה שעולה מדבריו היא, שהנבואה היא התמזגות של השראה אלוקית עם שכלו ודעתו של הנביא, דבר הנותן לו תחושה מוחשית ביותר של הדברים.

במקומות רבים בחסידות ובקבלה מוגדרים תחומי השגתם של הנביאים, ובכלל זה משה רבנו, גדול כל הנביאים. והנה, חכמי הקבלה עצמם (רשב"י, האריז"ל וכדומה) עוסקים בדברים גבוהים בהרבה ממה שהשיגו הנביאים. וכי אפשר לומר שהשיגו דרגות אלוקיות שהיו מעבר להשגת משה רבנו?!

אדמו"ר הזקן מסביר (תניא, איגרת-הקודש סי' יט), שיש להבחין בין 'ראיית המהות' להשגת המציאות'. הדבר דומה להבדל בין ראיית דבר לבין הדיבור עליו. אתה יכול לשבת בביתך ולדבר על דברים המצויים ביבשות רחוקות, אבל לראות בעיניך אינך יכול אלא מה שקרוב אליך. מובן שהתחושה בדברים שאתה רואה בעיניך שונה לחלוטין מתחושת הדברים שעליהם רק מדברים או קוראים בספר (ולכן אמרו חז"ל שסומא חשוב כמת, כי חסרון המוחשיות שהראייה מעניקה, נוטל ממנו את טעם החיים).

זה ההבדל בין הנביאים לחכמי הקבלה: הנביאים, כשדיברו על דרגה כלשהי באלוקות - 'או' את הדברים במוחשיות הדומה לראייה ממש. לכן יכלו להגיע רק לדרגות נמוכות יחסית, אך לעומת זה הייתה להם המעלה של המוחשיות. לעומתם, חכמי הקבלה הגיעו אל הדברים בשכלם ובחכמתם. אמנם הם יכלו להגיע למדרגות גבוהות ביותר, אבל בלי אותה התאמתות ומוחשיות כמו אצל הנביאים (ברור ששכלם של חכמי הקבלה הוא שכל אלוקי אמיתי בתכלית, אלא שאין הוא בבחינת ראייה כנביאים).

הנבואה חוזרת

דבר זה מסביר גם-כן למה כל הנביאים (חוץ ממשה רבנו) היו מזדעזעים ומאבדים את עשתונותיהם בשעת הנבואה (כתיאור הרמב"ם: "כשמתנבאים - אבריהן מזדעזעין, וכוח הגוף כושל ועשתונותיהם מתטרפות"). הנבואה היא בבחינת סתירה למציאות הגשמית של העולם הזה. אי-אפשר להישאר בדפוסי המחשבה של העולם ולראות בו-זמן מציאות אלוקית. על-כן התנאי לנבואה היה ההרס של עולם המושגים האנושי, לפחות לשעת הנבואה. באותה שעה היה הנביא יוצא מגדריו האנושיים ומתעלה לעולם עליון.

אמרו חז"ל: "משמתו נביאים אחרונים, חגי, זכריה ומלאכי, נסתלקה רוח-הקודש מישראל". אולם מדברי הרמב"ם (ב'איגרת תימן') ומכתבי הקבלה והחסידות עולה בבירור, שלא זו בלבד שאפשרות הנבואה קיימת גם עכשיו, אלא שסמוך לביאת המשיח "תחזור הנבואה לישראל".

שוב הרגיעו רבי משה-לייב בקולו החם והאבהי: "אל דאגה, בוא עמי לתפילות מנחה וערבית, לאחר מכן הישאר לסעוד את סעודת הערב וללון בלילה בביתי. בבוקר, לאחר תפילה וטעימה, תוכל לצאת לדרך רענן וטוב-לב".

אסיר תודה הסכים האורח להצעתו. יחד שבו מתפילת ערבית וישבו לסעודת הערב. לאחר מכן ערך לו הצדיק מקום לינה ליד התנור, מרופד היטב בכרים ובכסתות, והאיש השתרע על המיטה בנוחות רבה.

רבי משה-לייב הניח שהאיש נרדם ופנה לעבודתו הקדושה, שבה היה רגיל בכל ערב. בתחילת הלילה עסק בלימוד תורה, בניגון שקט מרטיט-לב. כשהגיעה שעת חצות ירד על הארץ, חלץ את נעליו, והחל לקרוא 'תיקון חצות' בקול בני, והדמעות זולגות על לחייו. כל זאת עשה בשקט, כדי שלא להפריע את שנת האורח.

אולם האורח, שנתו הייתה ממנו והלאה. המנוחה הארוכה במשך היום רעננה את חושיו, והוא התקשה להירדם. כך מצא את עצמו מאזין לקול לימודו של הצדיק ולתפילתו הנשפכת כמים, בגעגועים ובדמעות, בלב כמה לאדון הנשמות.

משהו עמוק זע בקרבו. מחשבות נוגות התרוצצו במוחו. הוא החל לשחזר את מאורעות חייו. מעולם לא חש התרגשות עמוקה כל-כך. סקר ליבו נפתח, ופרץ של דמעות חמות מילא את הכר ששכב עליו. הוא חש שנהפך לאיש אחר.

הלילה עבר. בבוקר העירו הצדיק לתפילת שחרית, וכששבו מהתפילה הגיש לפניו את ארוחת הבוקר. לאחר שסיים האורח לאכול, אמר לו רבי משה-לייב: "עכשיו תוכל להמשיך בדרכך כאשר תחפוץ".

אנחה בקעה מליבו של האורח. הוא הושיט את ידו לרבי משה-לייב, ואמר בקול חרישי: "אין לי עוד סיבה להמשיך בדרכי לברוד". נתן הצדיק מבט חודר בעיניו והאורח קרא בקול: "החלטתי לשוב לביתי".

יצא האיש מהבית, ובני-ביתו של הצדיק לא הסתירו את סקרנותם. "מיהו הצדיק הנסתר הזה?", שאלו. רבי משה לייב חיך וענה: "זה יהודי כפרי פשוט, שברבות השנים התגשם ונעשה גס ביותר, עד שחבר לחבורת גויים נחותים שמרכזם בעיר ברוד. אתמול היה בדרכו לברוד, כדי לעשות עמם אחד מעשיהם השפלים והגרועים. החלטתי למנוע זאת ממנו, ולשמחתי, מנע את עצמו מאותו מעשה כאשר נענה להזמנתי, ואף נעשה בעל-תשובה גמור".

יהודי ששב בתשובה ונכשל שוב בחטא בא לפני רבי ישראל מרז'ין. אמר לו הצדיק: "אל תתייאש, כשם שדרכו של אדם לשוב בתשובה ולמעוד, כך דרכו של הקב"ה לחזור ולסלוח!"

פתגם חסידי

מילת המפתח בחינוך: הקשבה

שהוא יכול לדבר עם ההורים ולהציג לפניהם כל קושי וכל בעיה – תגן עליו כל ימיו.

שילמדו להעניק

הרב רוט מנהל את תלמוד-תורה וז'ניץ באלעד, אחרי שכעשרים שנה היה המנהל החינוכי בתלמוד-תורה וז'ניץ מרכז בני-ברק. בשעות הערב הוא מקבל קהל במשרדי יד לאחים, ומנהל שם את אגף החינוך. שעות רבות הוא משקיע במחלקה לקידום הנוער בעיריית בני-ברק, ותחת ידו עברו מאות נערים.

נוסף על כל אלה הוא יו"ר אגודת החסד ר'פואה וחיים. במסגרת זו הוא מנהל את אגף השמחה, המופקד על יציאה למרכזים רפואיים, לבתי-אבות ולמקומות שמטבע הדברים אין השמחה שרויה בהם, ולשמח בשירה ובריבודים. לעיתים הוא נוטל עמו כיתת תלמידים. "שילמדו להעניק", הוא מנמק.

סמכות בלי קשיחות

"חשוב להפנים", אומר הרב רוט, "כל אב ואם הם כמו מלמד או מורה בכיתה. בחינוך יש להלך על חבל דק. מצד אחד לא כדאי להכריח ולכפות משמעת, כי קשיחות יתר עלולה לשבור. מצד שני, חשוב ואפילו הכרחי להפגין סמכות והנהגה. בית שאין בו סמכות יתפרק ויצמחו ממנו גידולי פרא. עם זה, בבית שיש בו סמכות קשוחה ומשמעת קפדנית, הפרחים יבלו. חשוב לדעת מהו האיזון

הרב יצחק רוט מנהל כיום תלמוד-תורה, ומאחוריו עשרות שנות חינוך, ובכלל זה טיפול בנוער בסיכון. יש לו אלפי תלמידים מעריצים והוא גם כתב ספר בענייני חינוך. על רקע זה מפתיע לשמוע מפיו כי בילדותו לא אהב ללמוד והיה הילד הנחשל של הכיתה.

את סוד הצלחתו הוא תולה בהוריו: "הם התאמצו מאוד והשקיעו בשיעורים פרטיים בעבורי. עצם ההתייחסות והמאמץ, האכפתיות וההתעניינות, הביאו אותי בשלב מסוים להתעורר ולהתאמץ להגיע להישגים, למרות הקשיים. מאז אני נמשך תמיד אל החלש, מזדהה עם צערו ומנסה להבין את ההתמודדות שהוא עובר."

לא להתחמק משאלות

את משנתו החינוכית הוא מתמצת במילה אחת: הקשבה. "רוב הבעיות בחינוך מקורן בהימנעות מהקשבה", הוא אומר. "ילד ונער מתבגר שחש כי מקשיבים לו, מאזינים לסיפוריו, ערים לבעיותיו הקטנות והגדולות, יצמח למבוגר בריא בנפשו ובעל יכולת לצמוח ברוחניות. בכל פעם שהורה או המורה מרוכז רק בו ושומע רק אותו, הוא מקבל מעטפת הגנה נוספת לכל החיים."

אך לא דיי בהקשבה. "ילדים שואלים שאלות קשות. טעות קשה היא להתחמק ממתן תשובה. במעט מחשבה אפשר להתמודד עם כל שאלה. העיקר לא לחסום את ערוץ השאלות ובשום אופן לא לענות: 'אסור לשאול שאלות כאלה'. התחושה של הילד

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מיחם במוסד ציבורי

שאלה: האם יכולה להיות בעיה הלכתית בצריכת מים חמים מהמיחם בשבת?

תשובה: בבית פרטי אין בעיה – מעמידים לפני שבת דוד מים חמים על פלטת השבת או מיחם המכוון למצב שבת, וממנו לוקחים מים לשתייה כל השבת.

במוסדות ציבור גדולים, כגון בתי-מלון, מרכזים רפואיים ובתי-אבות, זקוקים לכמות גדולה של מים חמים. קשה מאוד להכין כמות גדולה כל-כך של מים מפני השבת. על-כן משתמשים במתקני חימום אוטומטיים, המחברים לרשת המים העירונית, ובמצעות טרמוסטט ופיקוד חשמלי נכנסים אליהם מים קרים אחרי צריכת המים החמים. שימוש זה כרוך באיסורי-תורה, כמו 'מבשל' ו'מבעיר', כי חימום המים הנכנסים נעשה על-ידי פעולת האדם, שפתח את הברז להוצאת המים.

כיום במוסדות רבים יש מיחמי-שבת שיוצרו באישור המכונים העוסקים בטכנולוגיה והלכה. במיחמי השבת המאושרים, במצב שבת – אין לצריכת המים החמים השפעה ישירה על כניסת המים הקרים. המים נכנסים בזמנים קבועים, בכמות קצובה, ומתחממים, ואם אין מקום – גולשים לבויב.

בעת האחרונה התברר, שבמקומות רבים נוטרל התקן השבת המיוחד. הדבר נוצר כאשר נדרש תיקון של המיחם (ובפרט מפני הצטברות האבנית, המצויה מאוד במי ארצנו). חשמלאים, שחיפשו לעצמם עבודה קלה (גם בעתיד), עקפו וביטלו את התקני השבת, המיותרים (ורק מפריעים) בעיניהם.

הדרך לוודא שבמיחם מסוים ביטלו התקן זה, היא כשרואים שהנוגית של שבת דולקת ברציפות תמיד, גם בימי חול. במקרה כזה, חייבים להזמין בדיקה חוזרת מטעם המכון האחראי לייצור המיחם.

מקורות: ראה 'כשרות ושבט במטבח המודרני' עמ' ש ואילן. שו"ת מעשה חושב ח"א סי"ח. אנציקלופדיה תלמודית כרך יח עמ' תרע"א. תורה לרב ישראל רוזן, ראש מכון צומת.

הרב רוט: "כשמקשיבים לילד, ליבו נפתח"

הנכון, ובכלל, צריך להרבות להתפלל."

שוב ושוב הוא חוזר לעניין ההקשבה. הוא מציין מניסיונו, כי רוב הנערים או הנערות שנטשו את המורשת שהתחנכו עליה העידו שפשוט לא הקשיבו להם. זה התחיל בזה שכאשר חזרו ממוסדות החינוך ההורים לא היו בבית, או שהיו ולמעשה לא היו. הילד חש מיד כי הוא ובעיותיו עומדים בתחתית סולם ההתעניינות של ההורים. מכאן הייתה הדרך קצרה לצבירת מטעני זעם ולפריקתם בדרכים לא-חיוביות. "כשמקשיבים לילד, ליבו נפתח. וכשהלב פתוח, אפשר להכניס פנימה אמונה, אהבה ושמחה."

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתתף על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020